

Managementletter 2018

Provincie Noord-Holland

2 november 2018

Aan het college van gedeputeerde staten
Van de Provincie Noord-Holland
T.a.v. mevrouw R.M. Bergkamp
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Datum:
02-11-2018

Behandeld door:
drs. M.E. Dubbelman RA

Ons kenmerk:
864

Onderwerp:
Managementletter 2018

Geacht college,

Wij hebben de interim-controle 2018 voor de Provincie Noord-Holland uitgevoerd. Deze managementletter bevat onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen, bedoeld om uw bedrijfsvoering te optimaliseren en de kwaliteit van de jaarrekening te versterken.

Deze brief is bestemd voor het college van gedeputeerde staten en management van de Provincie Noord-Holland.

Bijlagen: twee

Graag lichten wij onze rapportage nader aan u toe.

Hoogachtend,

Publiek Belang Accountants B.V.

Managementletter 2018

Inleiding

Met de opdrachtbevestiging van 25 september 2018 heeft Provinciale Staten ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2018. Voor de wederzijdse verantwoordelijkheden verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging. Het college van gedeputeerde staten is verantwoordelijk voor de interne beheersing zodat de jaarrekening wordt opgemaakt zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Deze managementletter heeft tot doel om vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelfcontrolerende vermogen van uw organisatie en om de kwaliteit van de jaarrekening te versterken.

De interim-controle richt zich op de opzet, het bestaan en (waar mogelijk en relevant) de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze jaarrekeningcontrole. Het doel van deze controle is dat wij een oordeel geven over de jaarrekening. De controle is niet gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de werking van de interne beheersing.

Onze conclusie

Begin juni hebben wij in onze kennismakingsweek onder de titel 'Meet & Greet' veel medewerkers van de provincie gesproken. Wij hebben een goede eerste indruk van uw organisatie gekregen. In gesprekken met uw organisatie en de Rekeningencommissie hebben wij onderwerpen geïnventariseerd, die uw en onze aandacht vragen. Deze aandachtspunten hebben wij verwerkt in onze risicoanalyse, die wij hebben gedeeld met uw management en de Rekeningencommissie. De risicoanalyse vormt de basis voor onze verdere controle-aanpak en -strategie.

Wij ervaren de samenwerking met de medewerkers van uw provincie over de eerste maanden als buitengewoon constructief en plezierig. Uw organisatie toont grote bereidheid en inzet om een goede start van onze werkzaamheden als uw accountant te faciliteren. Zij maken ruim tijd vrij voor nadere toelichting op activiteiten en werkzaamheden en verstrekken op ons verzoek alle gevraagde informatie. Daarbij geven zij blijk van hun deskundigheid en ervaring op de verschillende vakgebieden.

Tevens ervaren wij dat uw medewerkers proactief contact zoeken om reeds in een vroeg stadium belangrijke vragen en onderwerpen bij ons aan te kaarten, die mogelijk invloed kunnen hebben op verantwoording en/of controle. Wij merken dat dergelijke vragen en onderwerpen vaak al goed door uw provincie zijn voorbereid en dat al nagedacht is over een eigen standpunt. Met deze vorm van samenwerking, die wij als zeer positief ervaren, worden vroegtijdig belangrijke onderwerpen afgestemd zodat zoveel mogelijk druk van het jaarrekeningproces wordt weggenomen en goed geanticipeerd kan worden op de benodigde acties.

Provincie Noord-Holland beschikt momenteel niet over goede op risicoanalyse gebaseerde procesbeschrijvingen en op basis daarvan in de processen verankerde beheersmaatregelen. Daarnaast is de IT-organisatie ('general IT-controls'/GITC's) over 2018 nog niet zodanig ingericht dat deze de betrouwbaarheid van de informatie uit geautomatiseerde systemen waarborgt. Dit betekent dat de Provincie Noord-Holland en wij niet zonder meer kunnen steunen op een betrouwbare procesopzet en -werking waarmee de belangrijkste getrouwheids- en rechtmatigheidsrisico's voor uw verslaggeving worden afgedekt. Een 'systeemgerichte controleaanpak' waarbij uw interne (en onze externe) controle zijn gebaseerd op een goede procesopzet is daarom niet mogelijk. Om die reden worden de controles direct, dus buiten de processen om, uitgevoerd op de gegevens in de financiële administratie. Dit heet een 'gegevensgerichte controle'. Gegevensgerichte controle heeft als voordeel dat deze over het algemeen relatief eenvoudig is uit te voeren, in tegenstelling tot systeemgerichte controles. Het nadeel van

Managementletter 2018

gegevensgerichte controle is dat omvangrijkere steekproeven nodig zijn om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over de betrouwbaarheid van de verslaggeving.

De grote hoeveelheid van de interne controlewerkzaamheden vormt voor uw organisatie een zware belasting, die drukt op een relatief beperkte capaciteit. Wij begrijpen dat. Ook onze externe controle is meer uitgebreid dan deze zou zijn in een situatie waarin de procesopzet goed is en de IT-organisatie een betrouwbare informatievoorziening volledig ondersteunt. Een goede risicoanalyse, een daarop afgestemde procesinrichting en interne controle op de naleving daarvan maken een veel efficiëntere, systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Bijkomend voordeel is dat een systeemgerichte controleaanpak over het algemeen leidt tot waardevollere bevindingen dan een controle die vooral is gericht op de financiële mutaties.

Gedurende het voorjaar en de vroege zomer van 2018 is veel aandacht van uw organisatie gericht geweest op het afronden van het jaarrekeningtraject 2017. Door de vertragingen in het jaarrekeningtraject 2017 en het daarmee gemoeide capaciteitsbeslag is het niet mogelijk gebleken grote voortgang te boeken in de verbetering van processen en het creëren van randvoorwaarden voor een systeemgerichte controleaanpak. Wel is de verbijzonderde interne controle op concrete wijze ingevuld en hebben wij met uw organisatie afspraken gemaakt om de verbijzonderde interne controle zo goed mogelijk te laten aansluiten op onze controle. Ook voor de verbijzonderde interne controle geldt echter, dat sprake is van omvangrijke werkzaamheden die op een beperkte capaciteit drukken. Bovendien blijkt uit ervaring, dat in het eerste jaar waarin de verbijzonderde interne controle op deze wijze wordt ingevuld, tijd nodig is om vaardigheden en kennis op te bouwen.

Naast de interne controles vloeien ook uit enkele verslaggevingsvraagstukken werkzaamheden voort. Deze vraagstukken hebben wij nader toegelicht bij onze bevindingen en adviezen en hebben vooral betrekking op de materiële vaste activa, de overlopende passiva en het juist toerekenen van subsidieasten aan het jaar. Wij delen met u de zorg over de nog te verrichten werkzaamheden in verhouding tot de daarvoor beschikbare capaciteit.

Naar de toekomst toe kunt u als organisatie zelf bepalen of, en zo ja in welk tempo, u de voorwaarden schept om een systeemgerichte controleaanpak mogelijk te maken. Een systeemgerichte controleaanpak kan veel interne en externe controlewerkzaamheden besparen die nu als omvangrijk, tijdrovend en (met name door de lijnorganisatie) als minder zinvol worden beschouwd. Tegelijk ziet uw organisatie dat de basis voor een systeemgerichte controleaanpak ontbreekt en dat naar verwachting geruime tijd nodig zal zijn om deze basis te realiseren. Wij stemmen onze controle-aanpak graag in overleg met u af op de keuzes die u maakt.

Onze bevindingen en adviezen

Onze bevindingen en adviezen voor de jaarrekening zijn:

Jaarstukken

Uw jaarstukken omvatten meer dan 400 pagina's. De omvang van de jaarstukken vermindert de informatiewaarde. Daarnaast moet alle informatie in de jaarstukken intern en extern worden beoordeeld op juistheid, volledigheid en consistentie. Door de jaarstukken te beperken tot de belangrijkste onderwerpen neemt de administratieve last af en nemen de toegankelijkheid en leesbaarheid (en daarmee het inzicht) toe dat de jaarrekening biedt. Wij hebben begrepen dat het jaarrekeningproces volgens diverse gesprekspartners niet naar tevredenheid loopt en dat de provincie zal analyseren wat de oorzaken zijn en hoe het interne proces en de samenwerking met de accountant kan worden verbeterd. Ook hebben wij begrepen dat het eigenaarschap voor onderdelen van de begroting en de verantwoording beter kan en dat hieraan wordt gewerkt. Dit is een basale bouwsteen voor de P&C-cyclus die uitmondt in de jaarrekening.

Verbonden partijen

Uw Provincie neemt deel in een groot aantal verbonden partijen. Tijdige en betrouwbare informatie die de provincie krijgt van verbonden partijen over risico's en de hiermee samenhangende waardering van kapitaaldeelnamen en leningen zijn van toenemend belang voor uw eigen planning- en control-cyclus. Voor uw jaarrekeningproces zijn niet alle verbonden partijen van eenzelfde belang qua omvang en risico's voor uw financiële positie en jaarresultaat. Wij adviseren u de verzameling van informatie te baseren op een gedegen risicoanalyse van de verbonden partijen en aan de meest risicovolle verbonden partijen met voorrang aandacht te geven. Dit betreft naar verwachting een beperkt aantal verbonden partijen,

Onderhoud van wegen en vaarwegen

Groot onderhoud van wegen en vaarwegen resulteert regelmatig in het vergroten van de (weg)capaciteit en werkt vaak levensduur verlengend. De kosten van (groot) onderhoud komen ten laste van de exploitatie en de uitgaven die verband houden met bijvoorbeeld het vergroten van de capaciteit en/of het verlengen van de levensduur worden op de balans opgenomen. Dit vraagt een scherp onderscheid bij het verantwoorden van de geldstromen die samenhangen met onderhoud van (met name) wegen en vaarwegen.

Inkopen

In het inkoopproces bestaat het risico op functievermenging omdat de mandaathouder prestatieleveringsakkoord kan geven. Daarnaast kost het achteraf kunnen aantonen van de prestatielevering veel tijd en aandacht van uw medewerkers. Een ander aandachtspunt is de juiste toerekening van kosten aan het jaar van prestatielevering.

Memoriaalboekingen

Met memoriaalboekingen kunnen bedragen in de administratie worden aangepast. Een (beperkt) aantal medewerkers kan memoriaalboekingen aanmaken én doorvoeren in de financiële administratie. Dit wijst op het risico van functievermenging. Het is nodig om (met een steekproef) gegevensgericht de juistheid van de memoriaalboekingen te controleren. Met data-analyse kan de omvang van de steekproef worden beperkt. Wij adviseren u de functievermenging rondom memoriaalboekingen op te lossen om eventuele onjuistheden eerder (in het verwerkingsproces) te signaleren en een efficiënter controle op memoriaalboekingen mogelijk te maken.

Volledigheid van opbrengsten

Voor de controle op diverse geldstromen (opcenten Motorrijtuigenbelasting, leges Omgevingsvergunningen, bijdragen regionaal vervoer) is uw provincie informatie-afhankelijk van derden (Belastingdienst, Omgevingsdiensten, Vervoerders). Tijdige beschikbaarheid van verantwoordings- en controle-informatie die ook is gericht op de volledigheid van deze opbrengsten is belangrijk voor een soepel jaarrekeningproces.

Uitkering Provinciefonds

Het ministerie baseert de uitkering Provinciefonds op kengetallen zoals aantal inwoners, aantal inwoners in landelijk gebied, aantal inwoners van de vervoerregio, kilometers oeverlengte, etc. De juistheid van de door het ministerie gehanteerde kengetallen dient voor aanvang van de jaarrekeningcontrole intern te worden vastgesteld en te worden gedocumenteerd.

Volledige en juiste verantwoording van inkomende subsidies

De provincie ontvangt van diverse subsidiegevers subsidie. Met het oog op de volledige verantwoording van

(subsidie)opbrengsten is het belangrijk dat de provincie beschikt over interne beheersmaatregelen die de volledigheid van de inkomende subsidies waarborgen. Ook is van belang dat subsidiebaten juist (in overeenstemming met de geleverde prestaties) worden toegerekend aan het jaar. De provincie heeft momenteel geen inzicht in de maatregelen die dit betreft. Er is geen sprake van een centrale registratie van inkomende subsidies en de functie om de volledigheid van inkomende subsidies te bewaken is binnen uw organisatie niet belegd. Wij adviseren u een inventarisatie van (rechten op) inkomende subsidies te maken en in de organisatie in te regelen dat de volledigheid van de verantwoorde inkomende subsidies periodiek wordt vastgesteld. De nadruk ligt daarbij ook op de manier waarop de provincie zorgt dat subsidiebaten juist (in overeenstemming met de geleverde prestaties) worden toegerekend aan het jaar.

Juiste toerekening van subsidielasten

Inzicht in de naleving van voorwaarden door en voortgangsinformatie van organisaties waaraan uw provincie subsidie verstrekt, zijn van belang voor de juiste toerekening van subsidielasten aan boekjaren. In de huidige situatie volgt uw provincie niet het stelsel van baten en lasten bij het verantwoorden van subsidielasten. Wij zijn in overleg met uw organisatie om de consequenties en te ondernemen acties voor de verslaggeving 2018 en verder te bepalen. Verwerking van de subsidielasten in overeenstemming met het stelsel van baten en lasten heeft naar verwachting een materiële invloed op uw financiële positie (en gerealiseerd resultaat 2018).

Investerings

Met de investeringen in vaste activa en de kosten van onderhoud van infrastructurele voorzieningen zijn grote geldstromen gemoeid. De provincie beschikt niet over een vaste activa administratie en lijkt hierdoor meer op kasritme te sturen. De verwerking van deze geldstromen in de begroting en jaarstukken, van uw provincie heeft uw aandacht en vormt ook een belangrijk aandachtspunt voor onze controle, zoals de onderbouwing van de afschrijvingstermijnen.

De huidige afschrijvingstermijn van 25 jaar voor Materiële Vaste Activa met maatschappelijk nut (zoals wegen en kunstwerken) komt niet overeen met de verwachte economische gebruiksduur. Uw organisatie werkt aan herziening van de Financiële verordening om op basis van een analyse van de aanwezige Materiële Vaste Activa de afschrijvingstermijnen te herzien en de gevolgen hiervan te verwerken in de begroting en verslaggeving. Naar verwachting zal de uitkomst van deze analyse in de loop van 2019 beschikbaar komen.

Overlopende passiva

De provincie neemt momenteel geen overlopende post op voor investeringen die eind 2018 zijn gedaan, maar waarvoor per 31.12.2018 nog geen inkoopfactuur is ontvangen. Om per jaareinde goed inzicht te geven in de schulden, de investeringen in het boekjaar en de daarmee samenhangende afschrijvingslasten in het volgende boekjaar, is de volledige verwerking van deze overlopende passiva een belangrijk aandachtspunt voor onze controle.

Onderhoud van wegen en vaarwegen

Groot onderhoud van wegen en vaarwegen resulteert regelmatig in het vergroten van de (weg)capaciteit en werkt vaak levensduur verlengend. De kosten van (groot) onderhoud komen ten laste van de exploitatie en de uitgaven die verband houden met het vergroten van de capaciteit en/of het verlengen van de levensduur worden op de balans opgenomen. Dit vraagt een scherp onderscheid bij het verantwoorden van de geldstromen die samenhangen met onderhoud van (met name) wegen en vaarwegen.

Managementletter 2018

Voorzieningen

Mogelijk bevatten enkele voorzieningen eigen middelen. Het is nodig om na te gaan of dit past binnen de verslaggevingsregels.

IT-omgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening en is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze bevindingen over de automatiseringsomgeving gaan over de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening. Wij pretenderen geen volledigheid.

De betrouwbaarheid van uw (financiële) informatie is sterk afhankelijk van de betrouwbaarheid van de IT-omgeving, waaronder wijzigingsbeheer en beveiliging tegen ongeautoriseerd gebruik. De door ons te kiezen controle-aanpak (systeem- of gegevensgericht) hangt af van de mate waarin wij kunnen steunen op de betrouwbaarheid van de IT-omgeving.

Situatie in 2017

In de vorige managementletter is opgenomen dat onder meer het changemanagement en de logische toegangsbeveiliging tekortkomingen kennen, waardoor de IT omgeving onvoldoende betrouwbaar is voor accountantscontroledoeleinden. In het bijzonder is geadviseerd om:

- Ransom changemanagement te zorgen voor een goede vastlegging van uitgevoerde (test)werkzaamheden conform de interne procedures van de provincie, waarbij voldoende aandacht wordt gegeven aan de diepgang van testwerkzaamheden op basis van het risicoprofiel van de wijziging
- Voor logische toegangsbeveiliging profielen met alle rechten zoveel als mogelijk in te trekken en om periodiek toegekende rechten te analyseren, zodat u inzicht krijgt in de aanwezige (inherente) functiescheidingsconflicten in de SAP-systemen.

Situatie in 2018

Eind juli 2018 zijn wij gestart met ons onderzoek naar aspecten van de automatiseringsorganisatie die gericht zijn op een betrouwbare gegevensverwerking. Begin november 2018 is dit onderzoek vrijwel afgerond en zijn de bevindingen besproken met de verantwoordelijken voor de afdeling ICT. Het bleek voor uw organisatie niet eenvoudig om de voor ons onderzoek benodigde informatie te verzamelen. Op dit moment zijn enkele vragen nog niet beantwoord. Wij verwachten dat deze onderwerpen ons beeld van uw automatiseringsorganisatie niet belangrijk meer zullen wijzigen.

Wij hebben waargenomen dat de geïnterviewde medewerkers zeer betrokken zijn in het kader van een zorgvuldige beheersing van de IT en dat ten opzichte van vorig jaar veel verbeteringen zijn en worden doorgevoerd. Op het vlak van aantoonbaarheid van de getroffen maatregelen bestaan echter onvolkomenheden die vergelijkbaar zijn met de constateringen in 2017, zoals incompleet accountbeheer, ontoereikende continuïteitsmaatregelen, beperkingen in het informatiebeveiligingsbeleid en afwijkingen van de AVG. Daarnaast is door derden apparatuur geplaatst in de ruimte met de netwerkverbindingen in het Provinciekantoor, maar bestaat geen kennis binnen de provincie over het doel van deze apparatuur. Tenslotte vertrouwt men op de leverancier voor de netwerkbeveiliging, maar bestaat geen kennis van de door deze leverancier gebruikte firewall en de gehanteerde beveiligingsinstellingen.

Managementletter 2018

U en wij kunnen daardoor niet uitgaan van een voor accountantscontroledoeleinden voldoende betrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking.

Door het ontbreken van toereikende procesbeschrijvingen, inclusief toewijzing van bevoegdheden, hebben wij beperkt onderzoek gedaan naar de toekenning van bevoegdheden in de applicaties. Wij hebben wel waargenomen dat de automatiseringsomgeving onvoldoende functiescheiding afdwingt bij het boeken van inkoopfacturen en bij het opstellen en verwerken van memoriaalboekingen.

Belangrijke delen van uw IT-omgeving zijn uitbesteed aan een serviceorganisatie. De provincie heeft verminderd zicht op de interne beheersmaatregelen binnen die serviceorganisatie en er zijn manco's op het vlak van toezicht op de prestaties van de leveranciers, zoals bij het beheer van de accounts. Het is denkbaar dat de provincie in het licht van de extern belegde taken beschikt over onvoldoende menskracht om aansturing en toezicht effectief in te kunnen vullen. Hierdoor ontstaan risico's. Wij adviseren een kritische beschouwing van de omvang van de IT-organisatie in het kader van de taakstelling.

Detailbevindingen en prioriteitstelling

Uw medewerkers beschikken over de detailbevindingen naar aanleiding van het IT-onderzoek. De bijlage bij deze managementletter bevat onze belangrijkste bevindingen, adviezen en ons voorstel voor de prioriteitstelling.

Interne controle

De provincie heeft in 2018 gewerkt aan een centrale invulling van een verbijzonderde interne controleafdeling in de organisatie. Het belang van het uitvoeren van een verbijzonderde interne controle wordt door de provincie onderkend. Medio 2018 is het Interne Controleplan 2018 in uw directie vastgesteld. In aansluiting op dit plan zijn specifieke werkprogramma's opgesteld waarbij allereerst per bedrijfsproces de risico's en beheersmaatregelen worden beschreven.

In 2018 zijn evenals in voorgaand jaar de detailwerkzaamheden gepland zoals benodigd ter voorbereiding op onze controle. Het afronden van de werkprogramma's en de feitelijke uitvoering van het Interne Controleplan 2018 zijn vertraagd door de tijd en aandacht die afronding van het jaarrekeningproces 2017 heeft geleverd. Belangrijk advies, in lijn met het advies over 2017, blijft de beheersmaatregelen opgenomen in de lijn nauwkeurig te omschrijven. De documentatie van de uitvoering van de beheersmaatregelen dient te voldoen aan stringente voorwaarden, om in de toekomst te kunnen overgaan naar een meer systeemgerichte controle.

In de zomer van 2018 heeft de provincie een goede start gemaakt met het opstellen van gegevensgerichte werkprogramma's voor het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle (VIC) gericht op de personele kosten, de inkopen, subsidieverstrekingen en betalingen. De werkprogramma's zijn gebaseerd op een goede risicoanalyse en de controles worden nauwgezet uitgevoerd en goed gedocumenteerd. Wij hebben kennisgenomen van de eerste uitkomsten en hebben uw medewerkers suggesties gedaan voor de verdere uitvoering van de interne controles.

Op dit moment is ongeveer 1/3 van de te controleren posten over het eerste halfjaar volledig afgerond. De controles over de tweede helft van het jaar moeten nog starten. Voor onze controle maken wij in belangrijke mate gebruik van de VIC. Het tijdig beschikbaar zijn van de uitkomsten van de VIC is van groot belang voor tijdige uitvoering en afronding van onze accountantscontrole.

Managementletter 2018

De provincie zet extra capaciteit in om de controles op tijd af te ronden en wij hebben afspraken gemaakt om de interne en externe controle in de tijd goed op elkaar te laten aansluiten.

Tussentijdse informatie

Tussentijdse (financiële) informatievoorziening vindt niet op gestructureerde wijze plaats en er is geen sprake van tussentijdse periodeafsluiting. Het doel van tussentijdse periodeafsluiting is niet om tussentijds het resultaat te bepalen, maar om periodiek te kunnen beschikken over betrouwbare voortgangsinformatie en de werkdruk voor administratieve afsluiting over het jaar te spreiden. Gedurende het jaar kan meer aandacht worden gegeven aan de analyse en administratieve verwerking van saldi op tussenrekeningen, het doorboeken van gewerkte uren en de kostenverdeling. Dit vermindert het zicht op de begrotingsuitputting en de mogelijkheid om bij te sturen gedurende het jaar. Het accent van analyses komt daardoor nu te liggen op het moment van de jaarafsluiting.

(Fraude)risicoanalyse

Uw organisatie beschikt momenteel niet over een analyse van risico's (waaronder frauderisico's) voor de belangrijkste bedrijfsprocessen, zoals investeren, inkopen, betalen, salarissen, subsidieverstrekking, diverse opbrengststromen, managementschattingen en het beheersen van verbonden partijen. De beschikbare procesbeschrijvingen zijn niet actueel en geven te weinig inzicht in de belangrijkste interne beheersmaatregelen die de risico's afdekken. Wel begrijpen wij uit de gesprekken dat veel aandacht bestaat voor risicomanagement.

Fraudeanalyse en -preventie zijn nog geen zichtbaar onderdeel van uw interne beheersing. Wel merken wij uit gesprekken met uw medewerkers dat belang wordt gehecht aan het vermijden en ontdekken van fraude. Periodiek overleg in uw directieteam en tussen de directie en het college van gedeputeerde staten over de frauderisicoanalyse draagt bij aan het actueel houden van het inzicht in de kwetsbare plekken in uw organisatie. Mogelijke onderwerpen zijn de aard, frequentie en diepgang van de uitgevoerde frauderisicoanalyses, de uitkomst daarvan en de manier waarop de organisatie de frauderisico's opvolgt en monitort.

Fonds Nazorg

De provincie voert de administratie voor het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen. Het Fonds beschikt over een eigen jaarrekening die door medewerkers van de provincie wordt opgesteld. U heeft ons gevraagd om de jaarrekeningcontrole voor het Fonds uit te voeren. De concept jaarrekening van het Fonds is opgesteld op basis van een verslaggevingskader dat (sterk) afwijkt van de verslaggevingsregels die zijn voorgeschreven in het Reglement Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland 2013. Artikel 5 regelt dat op de jaarrekening en het jaarverslag van het fonds de verslaggevingsregels van het BBV van toepassing zijn.

Wij kennen niet de achtergrond die heeft geleid tot de keuze om de jaarrekening op te stellen volgens andere grondslagen. Voordat wij de controle kunnen uitvoeren dient duidelijkheid te bestaan over het toe te passen verslaggevingskader is het nodig om:

1. De jaarrekening op te stellen in overeenstemming met het BBV, of
 2. Gedeputeerde Staten te vragen om het 'Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 18 juni 2013, nr. 199828/200466 tot vaststelling van het Reglement Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland 2013' aan te passen door een ander verslaggevingsstelsel voor te schrijven.
-

Managementletter 2018

Omdat de verslaggevingsregels van het BBV (dat ook geldt voor de provincie) specifiek zijn en veel aanvullende informatie voorschrijven die minder relevant is voor het fonds, geven wij in overweging om een ander verslaggevingsstelsel voor te schrijven. Met uw medewerkers hebben wij de voor- en nadelen van verschillende verslaggevingsstelsels besproken.

Bijlage 1: Detailbevindingen IT en prioriteitstelling

Wij adviseren de provincie verbeteracties te initiëren, die wij hieronder hebben samengevat en geprioriteerd. In de kolom 'Prioriteit' worden al lopende, korte termijn, middellange termijn en lange termijn doelen genoemd.

Advies	Prioriteit
Toegang van buitenaf Wij adviseren de implementatie van 'multi factor authentication' (MFA) af te ronden.	Lopend
Omvang van de IT-organisatie Wij adviseren een kritische beschouwing van de omvang van de IT-organisatie in het kader van de door de provincie opgelegde taakstelling, die momenteel mogelijk te krap is.	Korte termijn
Privacybescherming, bewaar- en vernietigingstermijnen van persoonsgegevens Wij adviseren beleid, procedures en een Selectiedocument te ontwikkelen voor de bewaar- en vernietigingstermijnen van digitale persoonsgegevens, conform de Archiefwet en AVG Art. 5, lid 1, onder e.	Korte termijn
Accountbeheer Wij adviseren via de Servicedesk een actie te starten om de vlag 'Password not required' (PASSWD_NOTREQD) bij alle accounts te verwijderen. Tevens adviseren wij een inhaalslag uit te voeren om oude ongebruikte accounts te verwijderen.	Korte termijn
Business Impact Assessments (BIA's) Wij adviseren het proces rondom de BIA's te moderniseren en herstructureren, bij voorkeur conform het 'Model gegevensbeschermingseffectbeoordeling Rijksdienst (PIA)' van het Ministerie van BZK, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, en de 'Handleiding Algemene verordening gegevensbescherming en Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming', van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.	Middellange termijn
Informatiebeveiligingsbeleid Wij adviseren het informatiebeveiligingsbeleid aan te vullen met richtlijnen zoals voor het wel of niet anonimiseren van persoonsgegevens in de testomgevingen, de virusdetectie, de inrichting van de firewall en DMZ, logging en monitoring etc.	Middellange termijn
Meldplicht datalekken Wij adviseren in de procedure voor de meldplicht datalekken de referentie aan de inmiddels vervallen Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te vervangen door verwijzingen naar de juiste artikelen van de AVG.	Middellange termijn

Managementletter 2018

Advies	Prioriteit
Instroom, doorstroom en uitstroom Wij adviseren het verbeteren van het proces voor doorstroom, de reconciliatie voor de toegang tot de netwerkmappen en de eventuele overdracht van het eigenaarschap van netwerkmappen procedureel in te regelen.	Middellange termijn
Beheeraccounts Wij adviseren de rol van de provincie bij het aansturen van het proces rondom beheeraccounts en de DBA-functie te verzwaren en hierop toezicht in te regelen. Dit kan bijvoorbeeld door met de leverancier af te spreken dat de provincie jaarlijks een technical audit laat uitvoeren op de inrichting van de relevante databases, inclusief een steekproef op de logging van de DBA-handelingen etc.	Middellange termijn
Systeemaccounts Wij adviseren de rol van de provincie bij het aansturen van het proces rondom systeemaccounts te verzwaren en hierop toezicht in te regelen.	Middellange termijn
Firewall en DMZ Wij adviseren dat de provincie beleid ontwikkelt voor het inrichten en onderhouden van de firewall en Demilitarized Zone (DMZ), met belegde verantwoordelijkheden voor de inhoud van de rule set voor de beveiligingsinstellingen.	Middellange termijn
Testgegevens Wij adviseren een compenserende control in te richten om te voldoen aan de AVG met betrekking tot het anonimiseren van identificerende persoonsgegevens bij testactiviteiten.	Middellange termijn
Continuïteitsplannen Wij adviseren aan de hand van de reeds lopende BIA's de eisen voor continuïteit eenduidig te formuleren en op basis van deze eisen een integraal continuïteitsplan op te stellen.	Middellange termijn
Configuratie Management Wij adviseren dat de provincie in de toekomst de Configuration Management Database (CMDB) in eigen beheer neemt. Op deze wijze wordt het eenvoudiger om bij een aanbesteding geheel of deels van leverancier te wisselen, zonder dat er gaten ontstaan in de registraties.	Lange termijn

Bijlage 2: De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de overeenkomst tussen de Provincie Noord-Holland en Publiek Belang Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van Provincie Noord-Holland. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risico-analyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als provincie mee te maken heeft. Deze risico-analyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw provincie en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in uw controleprotocol. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de toepasselijke materialiteitsgrenzen.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).